

Список використаних джерел

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

2. Про затвердження Положення про порядок організації та здійснення нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій): Постанова Правління Національного банку України від 30.06.2020 р. № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0090500-20#Text>.

3. Про внесення зміни до пункту 4 наказу Міністерства фінансів України від 04 червня 2021 року № 322: Наказ Міністерства фінансів України від 7.04.2021 № 113. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE37779>.

4. Єгоричева С.Б., Карпенко Є.А., Вовченко О.С. Форензик аудит як інструмент управління фінансової безпекою та метод протидії шахрайству у банках України Збірник наукових праць XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Академічна й університетська наука: результати та перспективи», 09 грудня 2021 року – Полтава: Полтавська політехніка 2021. – 374 с С.19-23

УДК 336.71

Вовченко О.С., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Початок повномасштабної війни на території України вітчизняна банківська система зустріла стійкою, добре капіталізованою, ліквідною та прибутковою. Про це свідчать ключові маркери змін впродовж 2021 року: досягнення історично найвищого прибутку банків – 77,5 млрд грн.; зростання середньої рентабельності капіталу сектору – до 35%; скорочення частки непрацюючих активів на 11 в.п. – до 30%; зниження рівня кредитних ризиків за рахунок належного резервування та консервативних кредитних стандартів [1].

Продовження ефективної, злагодженої та професійної роботи команди Національного банку України під час війни забезпечило стабільну та безперебійну роботу як банківського сектору, так і всієї фінансово-кредитної системи, що стало міцним підґрунтям для надійної фінансової оборони країни. Мінімізація негативного впливу російської військової агресії на банківську систему України та підтримка її стабільної діяльності регулятором досягаються завдяки поєднанню трьох ключових факторів:

1) НБУ та комерційні банки заздалегідь розробили плани забезпечення безперервності бізнесу та впровадили їх одразу після початку війни;

2) незважаючи на удари від кризи, викликані COVID-19, вдалося накопичити значний запас міцності завдяки виваженій макроекономічній та фінансовій політиці;

3) з першого дня війни НБУ запровадив низку заходів із підтримки банків та тимчасових адміністративних обмежень для уникнення відпливу капіталу, основні з них:

– використання адміністративних обмежень на валютному та готівковому ринках, рефінансування – як основних монетарних інструментів (замість класичних облікової ставки та норми обов'язкового резервування);

– ліквідність визначено ключовим та єдиним показником роботи банків під час активної фази війни;

- стимулювання активного кредитування бізнесу та введення кредитних канікул для неплатоспроможних позичальників;
- скасування проведення у 2022 році щорічної оцінки стійкості банків;
- незастосування до банків та відповідальних осіб банківських груп заходів впливу за порушення економічних нормативів, лімітів відкритої валютної позиції, строків подання та опублікування звітності та відтермінування запровадження низки вимог нормативно-правових актів Національного банку.

Остаточна ефективність вказаних заходів та кінцевих втрат фінансового сектору від російської агресії насамперед залежатиме від тривалості воєнних дій. Зокрема, за результатами першого кварталу можна визначити наступні перешкоди для подальшої стабільної діяльності банківського сектору: виникнення чистого збитку у сумі 160 млн.грн., що зумовлено формуванням банками резервів під активні операції через очікуване погіршення якості активів унаслідок воєнних дій; зростання обсягу готівки та скорочення темпів використання безготівкової інфраструктури; необхідність залучення більшої кількості зовнішнього фінансування на розвиток економіки в умовах зростання інфляції та ін. Запорукою швидкого відновлення стабільної банківської системи України є подальше проведення регулятором антикризової політики, залучення масштабної міжнародної підтримки та інтеграція в Європейський союз.

Список використаних джерел

1. Річний звіт Національного банку України за 2021 рік. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/richniy-zvit-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-2021-rik>.

УДК 336.143(477)

Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Кондратенко В.Р., студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
 (м. Полтава, Україна)

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану податкова система України зазнала кардинальних змін. Адже саме вона виступає одним із головних інструментів підтримки національної економіки в періоди посилення зовнішніх і внутрішніх загроз та небезпек.

Забезпечення стабільних податкових надходжень до державного бюджету є необхідною умовою функціонування країни в умовах воєнного стану. Водночас, з метою підтримки вітчизняних суб'єктів господарювання, Верховна Рада України прийняла ряд Законів України, направлених на зменшення податкового навантаження для забезпечення адаптації національної економіки до реалій воєнного стану та швидкого відновлення після війни.

На сьогоднішній день особливі умови оподаткування передбачені наступними Законами України:

- № 2118-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану»;
- № 2120-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану».
- № 7190 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану».

Згідно Законом № 2118-IX, який набрав чинності з 7 березня 2022 року передбачено зупинення перебігу строків, визначених податковим законодавством; мораторій на всі види